

Transcription

Jacob Roalkvan. K3.3-14 Story of his occupation (miller)

(Ka tid var det du begynte med det arbeide som du har no?)

I 1925.

(Koss var det du begynte med det?)

Væl, di trång mer jelp om vintern, du ser di må ha meir
jelp om vintern, å så/^{de var}1 september, nitten hondre fem å tjue e
bejnte, de var/^{ne på}ei aen mølla, de var ikkje der so eg er i no,
de var ei regla bygt på mølla,^{du} så var eg liksom ekstramann der
då / to vintrar å trea hausten så slutta han såm var reglara
møllan^eder å så fekk e/^{di}jabben å så va e der då tre år te,
så selde han ut å så fekk ~~g~~ mølla heroppe så eg er no, å sia
har eg vore her, så eg har male ut nå omtrent sju trinlass,
me rontom ein tri hund/^{d e i}sekkjar i kvar kars, ~~mitt~~ mylla fenti
å seksti karsar ^{te} i kvart trinlass. ~~Å no e de så mykje blanding~~
Så ~~mykje~~ fleire hondre tusen sekkjer. Å no e de så mykje
blanding å miksing, så me saie, te å få te seksten prosent
~~av~~ deri-fid, eller dei må ha-- farmaradn e for late nå
te å miksa de heima me sjøflo, nå er de-- nå må de gå me
masjiner no da, me må jera de. Ja, i år så miksa me opp tri
hondre å fira ^a å tjue å sekkjer, å ^{møl}to hondre å seksten...
De tri mann de, tri mann so jare de, å i dag hadde me to hondre
so^v me mol, å miksa ront om to hondre å åtti. Me e temmele
bæsse.

(Koss går det føre seg på dei maskinene?)

Væl den veien me har de oppstelt ~~me~~ nå, ser du, så ^{kjeme}far-
meradn baint inn på hovedgato der, ^{ei}men striten såm me helste
kadla de, å der har me to store bingar, di halve, å en full

6
 å tju^{tre} sek^ekjar kvar. Så dompa me det ~~de~~ bant inn av vågno, å
 møllo er neri kjell^aaren, så er de ^{eller} blodar der på den, så blese~~d~~
 de av inn i miksaren, ~~me~~ um de ikkje skal i miksaren, så kan
 dei få de b^eant ~~ixsekjeda~~ av sek^ekjedna..
 sek^esti te hondre sek^ekjer i timen...

(break in record)

(ka slags grøn er det di driver med?)

7
 De^{er} havr^ekådn, 'mais på nårsk. De følt lite me har noko ant.
 De e følt sjella me ser ~~hokje~~ ^{verken} kveite hell bygg. Førsta eg
 mol, då va de myk^eje bygg, nesten ^{'bygg} halvedelen ~~hådn~~, men 'mindre
 'kådn, men nå tenkje e de e meste kådn, mais, de e ~~meir~~ meir de
 eller havre, å forresten er de ikkje 'stor for'sjellen på dei,
 kansje
~~meir~~ omtrent likt, å så e de då te ^å blanda inn
 ?moss- -spraut å linsid å såibin å kattensidmil og alt/slaks noko,

ser du.

Å ~~me~~ somme vil ha de ^{gaste} fjorten pro'sent, somme ~~me~~
 'seksten pro'sent å så høkt so atten, men seksten er almindelikste
 om vinteren, å på ^o sommarsfiding då er de helste, å ein trøtten-
 fjorten, somme vil de så lågt so tåll, liksom får krøtur so
 inkje malka, så e de fjorten almindeli, får malkekjyr så er de
 seksten.

(Ka slags maskiner er det di har derborte?)

Å "Hammermill" såm me kalla de her.

(Ka er det di jer med den?)

Well, thats the -- der e ^{ein} ~~me~~ ^{hondre} små liksom
 dei ~~halla~~ ^{kadlas} hamrar, å dei går me sin føle fart ^{hondre} ~~me~~ ^{slaks} og driver
 grøne jono nit skrin, eller såld so di kalla de i 'Hänge.

Så er der får'sjellige størelser av dei. Du har ~~dei~~ frå ein åttendels tome oppøve te ein tome, store håler. Så blir de dreve i jøno der, så de blir størelsen av dei, får eksempel du har ein 'seksendels skrin, så ^{er} blir de nesten får fint te mjøl då. Å likså får griser, så er de almindeleg å råka ein åttendedel eller tiendedels av ein tome skrin, å får kretur ^{sa} er det almindele ein hall tome eller ein tri kvart tome, veitje, de kje adle so vil ha de likt, somme vil ha de finare, somme vil ha de grovare, så me helle på å byt^{er} skrin. Å dere såmetier e går i kjedlaren så gjedna så høgt så ein firti-femti gånjer på ein dag å bytér skrin.

109

(Kan dere sette i eit skrin ~~ixxxxxxxxx~~ um gonjen?)

Nå, bare mitt i sann. ^{Me} ~~ixxxxx~~ ta sitt utår å sette inn mitt ~~anna~~. Men me tar inkje stappe mjølo. Slika mjølo ^{er} får så måtte vi stappa di å byta. ~~Me~~ me stappa kje nå, de tek omtrent ein minutt ^{frå} frå ~~ei~~ liva gálve å te eg e tebaers å har bytt skrin. ^{Si} de går temmele fort de.

(Det er altså viktigaste maskinen?)

Ja, de e mein tingen, de. Væl, de e bloar då so teke de frå mjølo, å då går de upp ^{ein} runtom tjue fot bant opp, å it så driver de de ^{me de} ~~ixxxxxxxxxxxxx~~ nitten fot derifrå ~~å~~ å bort te ^{den} store ~~ixxxxxxxxxxxxx~~, ^{si} ~~me~~ beholdar oppøve miksaradne, ^{me} har to miksarar, ^{samen?}

kjøp

10

så me kan få de i haven? om me ve, eller om me vil ha de direkt så atte inkje noko ska blandast ~~te~~ me de, så me vil ha de direkt, kan me få de direkt frå mjølo å te sekkjone. Har me bare mel? ^{der} ~~der~~ ^{han} kretér de? ^{me} så meler ~~han~~ ^{me} så fort han kan hentare de, så fort kan han ta soltjengiv å klyta

får han, å omtrent alt ein mann kan jera er ein sekk i minuten.
 Då må han nøyta seg temmele gått. Då må de vara ein ann sam
 tar å jula ^{de} dæi ut. Då jula me di ut då på baksio, og farmaradn
 kjeme der å take di, lesser di opp. Ja, me jelperdei å lesser
~~di~~ opp når me har tie, men.. M Vel, ^Lme sjippar inkje'ut noko,
 men me har ein tråkk so går städig ut på lanne ront å delivra
 omkring. Då i nitten hondre å ^Ltræive, ^{na} e bynte på den
 møllo, då sente me tjue tønn me ^Leggmesj å ^Lgroingmesj å
^{g. t. me} startingmesj, altså får hønse ^{-hønsant-} å nå sista æugust, dæ siste
 månen så eg ha figra opp, då selde me sju å ^Lætti tønn på ein
 måne, så de er fårsjellen ifrå nitten hondre å ^Ltræive te
 nitten hondre å sju å førti. Å då va me fem mann så arbeidde
 der i alt, me kål å is å alt, så va me fem ^Lstadige arbeidara
 der, å en klåkk fira-femm på ittemiddag, så hadde ^{me} ~~vi~~ ingenting
 å jera då, de kunne høpna ~~vi~~ hadde ~~xxx~~ litt, men de va ^{me} nysje
 av tio, ^{då} ~~xxx~~ me var ferdige. No har me fjörten stadige,
 å no e me allti bissig å har ein masse ^Latte. Nå i kveld
 når eg slutta, så er de atte nåkk arbeid ^{for} te fem-seks karat alt ~~de~~ ^{di}
~~xxxxxxx~~ kan jera måndag, me dei ordradn så er inne nå.
 Så nå er me alti be^tmain. ^{Man} De liksåm de va førstaså var de
 .. ? Men naturlivis då hadde me inkje näken--nåkk tröksar
 te kjöre i ut, men farma^{ne} ~~me~~ kām me de å ~~de~~ kām itte de. Men nå
 ek det ein fem-tønn såm går stadig å di kjörer seks-sju tønn
 meste ^{da} ~~by~~ tio, å så er det to-tri andre tröksar så må ut
 me fid rett såm de e ^{nå den kanten} ^{handla de.} Me har fira rautar
 så di går stadi [?] me dei kvar dag, ein ~~xxxxxx~~ ein tirsdag,
 ein onsdag, ein tosdag ^{og} ein fr^ddag, å no har de blitt
 så mykje at di måtte skifte åv den eine rauten, får de fem

11

12

no, vi har ^{på måndag} ~~får mange~~ no, det er ikkje så di har ikkje ^{kan} årder,
men blir de en ⁱ rusjen ⁿ dag eller x nåke di ikkje kan gå, så
må di gå ^{ordag} ~~de lives~~ ijen, å viss de ~~kan~~ hønna te ~~wixxax~~ at der er
ein helgedag i veko å ein rusjen dag får eksempel så må ~~di~~ me
sende ut ein ekstra tråkk då, ^{?s(Mo)} ~~wixxax~~ me ein fem-seks tønn.
Men nå,
~~wixxax~~ fæsta eg arbeidde, då va de sjella dei jekk lenger ell
ein fem-seks mil ut, å nå går dei vel ein ^{å ja} tåll-femten mil ut
i frå byen. Me går fårbi nåkre ~~mylla~~ myller i nabobyen å
delivra fid, får eksempel Kendel, så går me, å, en fem-seks
mil på hi sio Kendel, å går bæint ijøno meinstriten, bæint
fårbi møllo i Kendel... å ^å som Kendel, xx so eri Kendel-
territari, ^å har nå me tri gonger så mye bisnes der så di
har i Kendel. Ja di har ~~ka~~ moderne mylla å miksa dei å,
men di har ^{hje} så mykje-- ^{så} store maskinerier, kan kje handle de,
så di har alt de di kan jera me di maskinerie di har, di
kan kje handla de, me har to miksarar, ser du, og mykje større
mølla. De er forsjell på de, (sof [?] atte me har de)... Å så
å e de ein ann ting, han så eg arbeide før, ~~han~~ e temmele
go te å kjøpa, han e kjende me adle ~~folkje~~ [?]... Han går på
adle møte... e bekjende me adle .. (rest unclear)

13

14